

واکنش اعضای اصولگرای شورای شهر به تیرهای سیاسی هفته‌نامه شهرآرا

۱ شهریور ۱۳۷۹

واکنش شورای شهر به نحوه اداره هفته‌نامه شهرآرا

که در شماره ۲۳ شهریور۱۳۷۸ بازتاب داشته است

- تولد «شهرآرا»

اولین شماره «شهرآرا» در یکی از شنبه های نیمه اول دی ماه سال ۱۳۷۲ با دستور عباس امیری پور، شهردار وقت مشهد، منتشر شد. امیری پور که در آن زمان به «عباس پل‌ساز» معروف بود، در کنار همه فعالیت‌های عمرانی‌اش، با انتشار «شهرآرا» نشان داد که به فعالیت‌های فرهنگی نیز علاقه زیادی دارد. او در اولین قدم، «شهرآرا» را به عنوان «نشریه شهرداری مشهد» در ۸ صفحه در اندازه ۳۰ در ۵۰ با رنگ سفید و سبز، به صورت پیش‌پیشی به‌مبلغ ۵۰ ریال و دومین پیش‌شماره را بلافاصله بعد از چند روز در همان دی‌ماه منتشر کرد.

پیش‌شماره سوم در ایام دهه فجر و به صورت رنگی منتشر شد. انتشار بیشتر این پیش‌شماره‌ها به‌صورت ماهانه و حتی دوماه یک‌بار بود. این روند تاپیش‌شماره ۲۰ادامه‌یافت‌تااینکه‌به‌دستورشهردارپیش‌شماره‌های ۲۱ تا ۲۶ (ویژه هفته دولت) در شهریورماه سال ۱۳۷۴ به شکلی کاملاً متفاوت و با قلم ریز چاپ شد و این مسیر تا عدد ۳۰ ادامه یافت، اما این بار به‌صورت‌کاهی، نکته درخ‌ور توجه این پیش‌شماره‌ها، پرداختن به مسائل شهری و امور شهرداری مشهد بود و کمتر به‌سمت موضوع‌های فرهنگی می‌رفت.

در پیش‌شماره‌های نخست شهرآرا، شناسنامه بی‌نام و نشانی در صفحه ۸ به چشم می‌خورد، اما در ادامه، عبارت‌های «مدیریت روابط عمومی شهرداری مشهد» و «زیر نظر هیئت تحریریه» در کنار شماره تماس‌های نشریه اضافه شدند و بعد از مدتی نام عباس امیری پور به‌عنوان مدیرمسئول در این قسمت «شهرآرا» مشاهده شد. روزنامه‌نگاران و خبرنگارانی چون پرویز روبحش، علی فاگهی، محمدابراهیمی، حسین کنولی، محمدعلی قره و مریم بهروان، نخستین اعضای هیئت‌تحریریه این پیش‌شماره‌های رنگارنگ «شهرآرا» بودند. در این ۳۰ پیش‌شماره،هیچ‌کدام ازصفحات‌به‌نام‌سرورسپ‌خاصی نام‌گذاری نشده بود و در هرکدام از آن‌ها معمولاً در کنار رنگ‌های سفید و سیاه، رنگ‌های دیگری چون آبی، بنفش، نارنجی و صورتی به‌چشم می‌خورد.انتشارآخرین پیش‌شماره با تیتیر «۵/۴گیلومتر از بزرگراه غدیر مشهد ساخته شد»، در دی‌ماه سال ۱۳۷۴ نقطه پایانی برای انتشار پیش‌شماره‌ها و آغازی برای انتشار هفته‌نامه «شهرآرا» بود.

- آغاز انتشار هفته‌نامه و اولین ویژه‌نامه «شهرآرا»

بعد از انتشار سی‌امین پیش‌شماره، متولیان فرهنگی شهرداری مشهد به چهار ماه وقت نیاز داشتند تا دوباره نام «شهرآرا» به‌عنوان یک رسانه محلی و بومی در مطبوعات مشهد شنیده و دیده شود. به این ترتیب اولین شماره هفته‌نامه شهرآرا، دوشنبه ۱۷ اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۷۵ با تیتیر یک «مشهد در آستانه پذیرایی از سران اکو» در ۸ صفحه رنگی با قیمت ۲۰۰ ریال منتشر شد. در این شماره، اولین بار نام شهرداری مشهد به‌عنوان صاحب‌امتیاز و عباس امیری پور به‌عنوان مدیرمسئول درج شد. «دومین شماره «شهرآرا» نیز ۱۰ روز پس از نخستین شماره هفته‌نامه، روز پنجشنبه به‌صورت دورنگ به چاپ رسید و از آن به بعد پنجشنبه‌ها، روز انتشار این هفته‌نامه تازه‌وارد به عرصه رسانه‌های خراسان بود.

بالای صفحه‌نامه ۱۲۷ اردیبهشت‌ماه، اولین بار عنوانیی چون «خواندنی از گوشه و کنار دنیا»، «گزارش»، «شهروشهرنشین»، «خراسان در قلمرو ورزش» و «اخبار» قرار گرفت. اولین جدول در همین شماره منتشر شد و از شماره ششم، صفحات «ادب و هنر» و «اجتماعی» هم به دیگر صفحات نشریه اضافه شد. اولین مطلب ورزشی «شهرآرا» با تیتیر «ورزش خراسان ولزوم بانگتری» اولین گزارش خبری «شهرآرا» با تیتیر «مشهد در آستانه پذیرایی از سران اکو» و اولین گزارش میدانی با تیتیر «سبز در سبز» همدان که سبز» در نشریه ۱۷ اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۷۵ منتشر شدند. اولین گزارش اجتماعی «شهرآرا» نیز با تیتیر «مکانی گمشده» به چاپ رسید که به موضوع آسایشگاه مستمندان اختصاص داشت. اولین گزارش «شهرآرا» که برای تهیه آن خبرنگاری به خارج از استان اعزام شد، گزارش «شیراز، میزبان روزنامه‌نگاران کشور» بود که در ۲۱ تیرماه سال ۱۳۷۵ منتشر شد. گفت‌وگو با حسین پناهی، اولین مصاحبه هنری «شهرآرا» در تاریخ ۱۱ بهمن‌ماه ۱۳۷۶ بود. اولین تیتیر و عکس سیاسی نیز در شماره ۶۴ به تاریخ ۱۶ مرداد ۱۳۷۶ با تیتیر «اسامی» وزیران به زودی در اختیار مجلس شورای اسلامی قرار می‌گیرد» و با عکسی از رهبر شهید، سیدمحمد خاتمی و آیت‌ا... هاشمی‌رفسنجانی منتشر شد. جواد نعیمی از نخستین ادبی‌نویسان و بتول پناهی نخستین گزارشگر اجتماعی بودند.

شماره‌های ابتدایی «شهرآرا» در هر هفته به شکل و رنگ‌های مختلف منتشر می‌شد. گاه کاهی و گاه دورنگ و گاه نیز سیاه و سفید و بیشتر مطالب هم بدون نام نویسنده منتشر می‌شد. نکته درخ‌ور توجه این دوره از مدیریت امیری پور، انتشار اولین ویژه‌نامه

روایت شانزده ساله «هفته‌نامه شهرآرا» که ۳۰سال پیش منتشر شد

شهرنامه مشهد

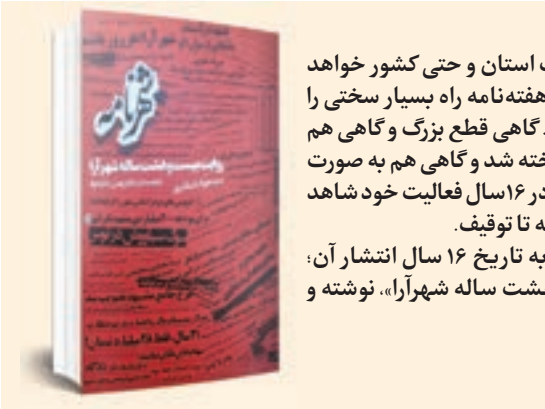
صفحه اولین شماره هفته‌نامه شهرآرا که ۱۷ اردیبهشت ۱۳۷۵ منتشر شده است

صفحه اولین پیش‌شماره هفته‌نامه شهرآرا که نیمه دی ۱۳۷۲ منتشر شده است

- حسین بیات ابدون شک «شهرآرا» یک جریان رسانه‌ای است که در حافظه تاریخی مطبوعات استان و حتی کشور خواهد ماند؛ یک مطبوعه بومی مشهد که از گاهنامه بولتن شهرداری آغاز شد و در مسیر ناهموار هفته‌نامه راه بسیار سختی را گذراند. هر دوره مدیریتی به شکل و شمایل ی درآمد. یک شماره کاهی و یک شماره رنگی بود. گاهی قطع بزرگ و گاهی هم قطع کوچک داشت. هر مدیری سلیقه‌ای داشت گاهی با قیمت در دهک‌های مطبوعاتی فروخته شد و گاهی هم به صورت رایگان در منزل به مخاطبان ارائه شد. به این ترتیب قبل از فعالیت روزنامه، «هفته‌نامه شهرآرا» در ۱۶سال فعالیت خود شاهد اتفاقات بسیاری بوده است. از انتشار ضمایم بیمه خبرنگاران تشکیل سازمان آگهی‌ها گرفته تا توقیف.

امروز سی‌امین سالگرد انتشار «هفته‌نامه شهرآرا»ست و آنچه می‌خوانید نگاهی گذراست به تاریخ ۱۶ سال انتشار آن؛ از گاهنامه تا پایان هفته‌نامه. این گزارش از میان مطالب کتاب «شهرنامه. روایت بیست‌وهشت ساله شهرآرا»، نوشته و پژوهش سیدجواد اشکذری گزینش شده است.

نوشتاری «شهرآرا» ایجاد کند. البته شهرآرا در این دوره نظر به رویکرد گرداندگانش به مسائل سیاسی کشور خیلی زیاد می‌پرداخت که همین امر سبب شده بود در شورا مخالفانی داشته باشد وزمزمه‌هایی درباره تعطیلی آن مطرح شود. در پنجاه‌وسومین جلسه علنی شورای شهر مشهد، آقایان کاشف‌الحسینی و جوادی پیشنهاد تعطیلی «شهرآرا» را ارائه دادند که مرحوم دکتر زرمی، رئیس وقت شورا، از آن‌ها درخواست کرد که پیشنهاد خود را پس بگیرند تا آن‌هاهم در معذورات رأی دادن قرار نگیرند. طبق تصویب اعضا، شهرداری مشهد موظف شد ظرف ۴۵ روز با استعلام قانونی، مدیرمسئول را انتخاب و معرفی کند و نیز شورای سردبیری به جای سردبیر منصوب شود.

- پایان موقت «شهرآرا» و آغاز «همت»

در حالی که همگان با توجه به تصویب بودجه شهرآرا در سال ۱۳۸۰ به فکر ادامه انتشار آن بودند، هشتادوچهارمین جلسه علنی اولین شورای اسلامی شهر مشهد به ریاست مهندس مفیدی، برگی از تاریخ «شهرآرا» را به شکل دیگری رقم زد و مقرر شد بودجه پیش‌بینی شده «شهرآرا» در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ به اطلاع‌رسانی اختصاص یابد. بدین وسیله پرونده هفته‌نامه «شهرآرا» بسته شد تا ۲۲۱ آخرین شماره‌ای باشد که در سه‌شنبه ۲۳ اسفندماه سال ۱۳۷۹ منتشر می‌شود.

فروردین‌ماه سال ۱۳۸۰ وقتی خبر توقف انتشار «شهرآرا»، در شهرداری پیچید، برخی کارگران با بیل و جارو به دفتر هفته‌نامه هجوم آوردند تا امکانات دفتر هفته‌نامه را از آنجا خارج کنند. حضور آن‌ها در حیاط هفته‌نامه «شهرآرا» و درگیری با خبرنگاران، با پادرمیانی محمدرضا فرزین (از اعضای شورای سردبیری «شهرآرا») خاتمه یافت و این موضوع سبب شد تا او که در آن زمان، مدیر روابط عمومی و امور بین‌الملل بود، برای اینکه بتواند ساختمان هفته‌نامه ونیز امکانات آن را حفظ کند، همراه با عباس ساعی، ماهنامه «همت» را پایه‌گذاری کنند. برخی از شهرآرای‌ها رفتند و برخی هم با کمترین حقوق به یاری ماهنامه جدید آمدند؛ ماهنامه‌ای که انتشار آن از اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۸۰ آغاز شد و در مهرماه به پایان رسید. این ۷ شماره «همت» سبب شد تا فرصتی برای مذاکره به وجود بیاید تا باز هم «شهرآرا» به حیات خود ادامه دهد. «همت» هر ماه نگاهی به فعالیت‌های مدیریت‌ها و سازمان‌های مختلف شهرداری داشت. ابتدای پاییز سال ۱۳۸۰، هفته‌نامه «شهرآرا» اسباب‌کشی کرد و به طبقه دوم ساختمان روابط عمومی واقع در بلوار شهید گشوری منتقل شد و بعد از چند ماه، دوباره با تیتیر یک «سلام» همراه با عکس بزرگی از ۳ پسر بچه خنده‌رو، به مطبوعات خراسان سلامی دوباره داد.

البته هفته‌نامه «شهرآرا» باز هم با چند پیش‌شماره انتشار خود را شروع کرد و توانست پیش‌شماره ۱۰۲۴۲ را در ۲۷ آبان‌ماه سال ۱۳۸۰، برای اولین بار در ۱۶ صفحه

هفته‌نامه شهرآرا در دوره شهرداری محمد پژمان و با تلاش سید جلال فیاضی در تاریخ ۳ خرداد ۱۳۸۸ به روزنامه تبدیل شد.

طرح جلد اولین ویژه‌نامه نوروزی هفته‌نامه شهرآرا

که برای نوروز ۱۳۸۳ منتشر شده است

شده بود «شهرآرا» از درج موضوعات سیاسی پرهیز کند و فقط در حوزه‌های فرهنگی اجتماعی و شهری فعالیت داشته باشد.

«خانه به خانه» از طرح‌های ماندگار سید جلال فیاضی بود که توانست «شهرآرا» و هم خود او را بر سر زبان اهالی مطبوعات و رسانه‌های کشور قرار دهد. در این دوره «شهرآرا» توانست پرتیراژترین نشریه کشور شود و سری بین سرهای مطبوعات به خصوص مطبوعات محلی دربیابد.

در این مرحله ضمن تغییر قطع هفته‌نامه، محلی‌نویسی هم در «شهرآرا» جدی شد و در همان دی‌ماه، صفحه‌ای به نام محله برای مناطق مختلف شهرداری مشهد در نظر گرفته شد. اما با توجه به عنایت مدیرمسئول وقت به موضوع محلات، از بهمن‌ماه سال ۱۳۸۴، صفحات محله شکل تکامل یافته‌تری پیدا کرد و مناطق سیزده‌گانه شهرداری مشهد در ۳ محله ۴ صفحه‌ای تقسیم شدند تا آن ۳۰۰ هزار نسخه بر اساس این طبقه‌بندی توزیع شود. در همین راستا، ویژه‌نامه ۴ صفحه‌ای محله یک به محله ۲۲ در ۵، محله ۲ به منطقه ۸، ۷، ۶ و ۸، و ثامن و چند ماه بعد یعنی ۲۱ تیرماه در شماره ۵۲۴ نام سید جلال فیاضی از شناسنامه شهرآرا حذف شد و طرح «خانه به خانه» به پایان رسید. بعد از رفتن فیاضی، چند نفری مانند محمد ترکمن‌زاده و محمدجواد میری به مدت خیلی کوتاه مسئولیت انتشار «شهرآرا» را بر عهده گرفتند تا اینکه سیدمحمد پژمان به عنوان شصت و سومین شهردار از اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۸۶ بر مسند شهرداری مشهد نشست. محمدصادق مرکی، معاون فرهنگی اجتماعی وقت شهردار، مسئولیت انتشار هفته‌نامه «شهرآرا» را بر عهده گرفت، اما نام او هیچ‌گاه در شناسنامه هفته‌نامه درج نشد. حمید تقی‌آبادی به عنوان مدیر تحریریه در کنار او قرار داشت و این موضوع سبب شد برخی از نیروهای قدیمی دوباره به «شهرآرا» برگردند.

- دورخیز از هفته‌نامه به روزنامه

سید جلال فیاضی در ابتدای پاییز سال ۱۳۸۷ در چارچوب در ورودی «شهرآرا» ایستاد تا دوباره میز مدیریتی را تجربه کند که ۴ سال پشت آن نشسته بود. او دوباره با دغدغه‌هایی به نشریه آمد که چالشی برای بسیاری از مدیران و اهالی مطبوعات بود. اولین شماره «شهرآرا» بعد از بازگشت دوباره فیاضی، ۱۱ مهرماه سال ۱۳۸۷ منتشر شد. او در همان شماره در یادداشت سردبیری خود نوشت: «شهرآرا می‌تواند علاوه بر برقراری ارتباط مردم و مدیریت شهری، این ارتباط را با دیگر نهادهای خد متنگار در شهر هم برقرار کند و در کنار ارتقای فرهنگ شهروندی و شهرنشینی، مسائل فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی را شهر را مورد کنکاش و بررسی قرار دهد.» او در مرحله دوم حضورش، ۸ ماه بیشتر به انتشار هفته‌نامه نپرداخت و در این مدت تلاش کرد تا شرایط انتشار سومین روزنامه مشهد را به وجود بیاورد.

«شهرآرا» برای روزنامه‌شدن در مسیر پرفرازونشیبی قرار گرفت. هرچند محمد پژمان، شهردار وقت مشهد، از این حرکت فرهنگی حمایت زیادی می‌کرد، اما برخی اعضای شورای شهر مشهد به روزنامه‌شدن «شهرآرا» چندان امیدوار نبودند. سید جلال فیاضی، مؤسس روزنامه، درباره حال‌وهوای آن روزها و مخالفان روزنامه می‌گوید: «شهرآرا با شرایط خاصی روزنامه شد. بعضی از اعضای شورا به این مسئله اقبال داشتند، اما برخی اعضای مؤثر و تعیین‌کننده شورا به شدت مخالف بودند. یکی از همین چهره‌ها در شهرداری، در زمان مدیریت سید جلال فیاضی رقم مخالف روزنامه‌شدن شهرآرا بود. آقای بصیری پور هم در ابتدا مخالف بود، اما بعد از مدتی موافق شد. برای پیگیری علت مخالفت، سراغ آقای مفیدی رفتم. او هم با این شرط که هیچ ردیف بودجه‌ای برای شهرآرا منظور نشود، موافقت کرد. من هم قبول کردم، اما گفتم بگذارید به شیوه دیگری از سایر ردیف بودجه‌های شهرداری استفاده کنیم. در آن زمان، معاونت‌های شهرداری ۴۰۰ میلیون تومان بودجه ترویج فرهنگ شهروندی داشتند. ما با معاونت‌ها قرارداد بستیم و قرار شد یک صفحه با محتوای مورد نظر آن معاونت منتشر کنیم و در عوض از بودجه فرهنگ شهروندی آن معاونت استفاده کنیم و اعضای شورا از جمله آقای مفیدی هم این مسئله را قبول کردند. از همانجا بود که صفحاتی مثل شهروان و شهر سبز و چند صفحه دیگر را راه‌اندازی کردیم. تا روزی هم که سومین شورای شهر اسلامی مشهد حضور داشت، هیچ ردیف بودجه‌ای به شهرآرا اختصاص نداد. ما حتی برای تأسیس شهرآرامحله با معاونت فرهنگی قرارداد بستیم. وقتی شورای شهر چهارم آمد، مسئله ردیف بودجه مطرح شد و شهرآرا هم ردیف گرفت. البته وام هم گرفتیم.»

به این ترتیب کار هفته‌نامه شهرآرا عمل‌دار تاریخ ۳ خرداد ۱۳۸۸ با پایان یافت چرا که در این روز به جای انتشار هفته‌نامه، نخستین شماره روزنامه شهرآرا انتشار یافت.